

## Smlouva o katolíckej výchove a vzdelávaní se Slovenskem (2004)

a

### Dohoda č. 394/2004 Z.z. medzi Slovenskou republikou a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami o náboženskej výchove a vzdelávaní

ZMLUVA medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o katolíckej výchove a vzdelávaní	DOHODA medzi Slovenskou republikou a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami o náboženskej výchove a vzdelávaní
Slovenská republika  a  Svätá stolica (ďalej len „zmluvné strany“),	Slovenská republika  a  Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku, Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku, Pravoslávna cirkev na Slovensku, Evanjelická cirkev metodistická, Slovenská oblasť, Bratská jednota baptistov v Slovenskej republike, Cirkev bratská v Slovenskej republike, Cirkev adventistov siedmeho dňa, Slovenské združenie, Apoštolská cirkev na Slovensku, Ústredný zväz Židovských náboženských obcí v Slovenskej republike, Starokatolícka cirkev na Slovensku, Cirkev československá husitská na Slovensku, ako cirkvi a náboženské spoločnosti registrované podľa zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení zákona č. 394/2000 Z. z. a na základe článku 12 ods. 2 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami č. 250/2002 Z. z., ktorý dáva právo rodičom, iným osobám a zariadeniam vychovávať deti v súlade s vieroučnými a mravoučnými zásadami vlastnej registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti (ďalej len „zmluvné strany“),
<p>vychádzajúc, Slovenská republika z Ústavy Slovenskej republiky a právneho poriadku Slovenskej republiky a Svätá stolica z dokumentov Druhého vatikánskeho koncilu, predovšetkým z deklarácie <i>Gravissimum educationis</i> a z noriem kánonického práva, ako aj obe zmluvné strany z článku 13 odseku 9 Základnej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou podpísanou 24. novembra 2000 vo Vatikáne,</p> <p>odvolávajú sa na medzinárodné uznávané princípy náboženskej slobody, na významné poslanie Katolíckej cirkvi tak rímskeho obradu, ako aj byzantského obradu, čiže Rímskokatolíckej cirkvi a Gréckokatolíckej cirkvi podľa právneho poriadku Slovenskej republiky (ďalej len „Katolíckej cirkvi“), v dejinách Slovenska, ako aj na jej aktuálnu úlohu v oblasti katolíckej výchovy a vzdelávania,</p> <p>hlásiac sa k cyrilo-metodskému duchovnému dedičstvu,</p> <p>uznávajú prínos občanov Slovenskej republiky pre Katolícku cirkev,</p> <p>deklarujú vôľu prispievať k celkovému duchovnému a materiálnemu dobru človeka a spoločnému dobru,</p>	<p>uznávajú právo na vzdelanie a výkon tohto práva pri náboženskej výchove podľa zásad jednotlivých registrovaných cirkví a náboženských spoločností, uznávajú základné práva rodičov a zákonných zástupcov zapísať vlastné alebo zverené deti do školy a školského zariadenia podľa vlastného výberu,</p>
dohodli sa takto:	dohodli sa takto:

## Článok I

1. Katolíckou školou a katolíckym školským zariadením (ďalej len „katolícka škola“) je cirkevná škola a cirkevné školské zariadenie, zriadené alebo uznané miestnym diecéznym biskupom, jeho generálnym vikárom alebo predstaveným náboženskej spoločnosti (ďalej len „príslušnou vrchnosťou Katolíckej cirkvi“) v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

2. Zriaďovateľ katolíckej školy má právo vymenovať a odvolať jej riaditeľa v súlade s podmienkami ustanovenými právnym poriadkom Slovenskej republiky. Stanoví aj kritériá na prijatie učiteľov a vychovávateľov v zmysle výchovného zamerania katolíckych škôl a v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

3. Zriaďovateľ katolíckej školy schvaľuje kritériá pre prijímanie žiakov na štúdium na katolíckych stredných školách.

4. Riaditeľ školy schvaľuje vnútorný poriadok katolíckej školy v súlade s podmienkami ustanovenými právnym poriadkom Slovenskej republiky a v súlade so zásadami katolíckej výchovy a vzdelávania.

5. Vyučovanie všeobecno-vzdelávacích a odborných predmetov na katolíckych školách svojím obsahom zodpovedá vyučovaniu všeobecno-vzdelávacích predmetov a odborných predmetov na štátnych školách príslušného stupňa, druhu a typu.

6. Vyučovanie na katolíckych školách sa uskutočňuje podľa učebných plánov, učebných osnov a školských výchovných programov schválených zriaďovateľom po dohode s Ministerstvom školstva Slovenskej republiky.

7. Slovenská republika nebude požadovať, aby katolícke školy uskutočňovali také výchovné a vzdelávacie programy, ktoré nezodpovedajú katolíckej výchove a vzdelávaniu.

8. Katolíckym školám sa poskytuje finančné zabezpečenie v rovnakom rozsahu ako ho majú všetky ostatné školy v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

9. Katolícke pedagogické a katechetické centrum zriadené Konferenciou biskupov Slovenska a podporované Slovenskou republikou bude po dohode s Ministerstvom školstva Slovenskej republiky zabezpečovať odborné a metodické riadenie katolíckych škôl, ako aj odborné vzdelávanie a formáciu pedagogických a nepedagogických zamestnancov katolíckych škôl.

10. Slovenská republika a Katolícka cirkev budú spolupracovať v procese prípravy a tvorby výchovno-vzdelávacích programov a v oblasti vzdelávania a výchovy v katolíckych školách.

## Článok 1

(1) Pod registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami a cirkevnými školami sa rozumejú tie cirkvi a náboženské spoločnosti, ktoré pristúpili k tejto dohode, a cirkevné školy a cirkevné školské zariadenia nimi zriadené.

(2) Slovenská republika uznáva právo registrovaných cirkví a náboženských spoločností na zriaďovanie a riadenie vlastných škôl a školských zariadení (ďalej len cirkevná škola) akéhokoľvek druhu a typu v súlade s podmienkami ustanovenými právnym poriadkom Slovenskej republiky.

(3) Cirkevnou školou je také zariadenie, ktoré je zriadené alebo uznané príslušnou registrovanou cirkvou a náboženskou spoločnosťou v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

(4) Slovenská republika nebude požadovať, aby cirkevné školy uskutočňovali také výchovné a vzdelávacie programy, ktoré nezodpovedajú výchove a vzdelávaniu registrovaných cirkví a náboženských spoločností.

(5) Vyučovanie na cirkevných školách sa uskutočňuje podľa učebných plánov, učebných osnov a školských výchovných programov schválených zriaďovateľom po dohode s Ministerstvom školstva Slovenskej republiky.

(6) Vyučovanie všeobecno-vzdelávacích a odborných predmetov na cirkevných školách svojím obsahom zodpovedá vyučovaniu všeobecno-vzdelávacích predmetov a odborných predmetov na štátnych školách príslušného stupňa, druhu a typu.

(7) Zriaďovateľ cirkevnej školy má právo menovať a odvolať jej riaditeľa v súlade s podmienkami ustanovenými právnym poriadkom Slovenskej republiky.

(8) Riaditeľ cirkevnej školy v pracovnoprávných vzťahoch k pedagogickým a ostatným zamestnancom postupuje v súlade s podmienkami ustanovenými právnym poriadkom Slovenskej republiky.

(9) Zriaďovateľ cirkevnej školy schvaľuje kritériá prijímania žiakov na štúdium na cirkevných stredných školách.

(10) Riaditeľ cirkevnej školy schvaľuje vnútorný poriadok školy v súlade s podmienkami ustanovenými právnym poriadkom Slovenskej republiky a v súlade so zásadami výchovy a vzdelávania registrovanej cirkvi a náboženskej spoločnosti.

(11) Cirkevným školám sa poskytuje finančné zabezpečenie v rovnakom rozsahu, ako ho majú podľa právneho poriadku Slovenskej republiky všetky ostatné školy.

(12) Registrované cirkvi a náboženské spoločnosti zriadia po dohode s Ministerstvom školstva Slovenskej republiky pedagogické a katechetické centrá s celoslovenskou pôsobnosťou, ktoré bude podporovať Slovenská republika a ktoré zabezpečia odborné a metodické riadenie cirkevných škôl, ako i odborné vzdelávanie pedagogických a nepedagogických zamestnancov cirkevných škôl.

(13) Zmluvné strany budú spolupracovať v procese prípravy a tvorby výchovno-vzdelávacích programov a v oblasti vzdelávania a výchovy v cirkevných školách.

## Článok II

1. Predmet „náboženská výchova“ vyučovaný na iných ako katolíckych školách zodpovedá predmetu „rímskokatolícke náboženstvo“ alebo „gréckokatolícke náboženstvo“ na katolíckych školách (ďalej len predmet „katolícke náboženstvo“), ak ho vyučuje osoba poverená Katolíckou cirkvou.

2. Riaditelia škôl dajú možnosť rodičom alebo zákonným zástupcom pri zápise žiaka do školy zapísať ho aj na katolícke náboženstvo takým spôsobom, aby ich rozhodnutie nespôsobilo žiadnu diskrimináciu žiaka v oblasti školských činností.

3. Slovenská republika umožní v zhode s vôľou rodičov alebo zákonných zástupcov vyučovanie katolíckeho náboženstva aj v predškolských zariadeniach.

4. Katolícke náboženstvo sa vyučuje ako jeden z povinne voliteľných predmetov v základných školách a v stredných školách v súlade s podmienkami ustanovenými právnym poriadkom Slovenskej republiky.

5. Katolícke náboženstvo sa vyučuje podľa učebných plánov a učebných osnov, ktoré schvaľuje Konferencia biskupov Slovenska po vyjadrení Ministerstva školstva Slovenskej republiky.

6. Pre tvorbu, financovanie výroby a distribúciu učebníc, metodických príručiek na vyučovanie katolíckeho náboženstva, ktoré dostali schválenie príslušnej vrchnosti Katolíckej cirkvi, platia rovnaké pravidlá ako na tvorbu, financovanie výroby a distribúciu učebníc, metodických príručiek ostatných všeobecno-vzdelávacích predmetov.

7. Štátnu školskú inšpekciu na vyučovaní katolíckeho náboženstva vykonávajú osoby poverené hlavným školským inšpektorom po dohode s príslušnou vrchnosťou Katolíckej cirkvi.

8. Hospitáciu na vyučovaní katolíckeho náboženstva vykonávajú osoby poverené príslušnou vrchnosťou Katolíckej cirkvi. Riaditelia škôl im umožnia túto činnosť vykonávať.

9. Po dohode s riaditeľmi škôl môže príslušná vrchnosť Katolíckej cirkvi organizovať v priestoroch škôl iné mimovyučovacie aktivity doplnujúce vyučovanie katolíckeho náboženstva.

## Článok 2

(1) Predmet náboženská výchova vyučovaný na iných ako cirkevných školách zodpovedá predmetu náboženstvo na cirkevných školách, ak ho vyučuje osoba poverená registrovanou cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou.

(2) Riaditelia škôl dajú rodičom alebo zákonným zástupcom možnosť pri zápise žiaka do školy zapísať ho aj na náboženskú výchovu takým spôsobom, aby ich rozhodnutie nespôsobilo žiadnu diskrimináciu žiaka v oblasti školských činností.

(3) Slovenská republika umožní v zhode s vôľou rodičov alebo zákonných zástupcov náboženskú výchovu aj v predškolských zariadeniach.

(4) Predmet náboženská výchova sa vyučuje ako jeden z povinne voliteľných predmetov v základných školách a v stredných školách v súlade s podmienkami ustanovenými právnym poriadkom Slovenskej republiky.

(5) Registrované cirkvi alebo náboženské spoločnosti môžu po vzájomnej dohode na predmet náboženstvo a náboženskú výchovu v spoločnej triede prihlásiť aj žiakov rôznych ročníkov a vyznaní.

(6) Riaditeľ školy v prípade, že počet žiakov je menší ako stanovuje norma, povolí vyučovanie náboženstva ako povinne voliteľného predmetu na základe žiadosti cirkvi alebo náboženskej spoločnosti v čase vyučovania náboženstva inej cirkvi, etickej výchovy alebo v čase po ukončení vyučovania ostatných predmetov.

(7) Náboženstvo a náboženská výchova sa vyučuje podľa učebných plánov a učebných osnov, ktoré schvaľuje registrovaná cirkev a náboženská spoločnosť po vyjadrení Ministerstva školstva Slovenskej republiky.

(8) Na tvorbu, financovanie výroby a distribúciu učebníc, metodických príručiek predmetu náboženstvo a predmetu náboženská výchova, ktoré schválila príslušná registrovaná cirkev alebo náboženská spoločnosť, platia rovnaké pravidlá ako na tvorbu, financovanie výroby a distribúciu učebníc, metodických príručiek ostatných všeobecno-vzdelávacích predmetov.

(9) Štátnu školskú inšpekciu predmetu náboženstvo a predmetu náboženská výchova vykonávajú osoby poverené hlavným školským inšpektorom po dohode s príslušnou vrchnosťou registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.

(10) Hospitáciu na vyučovaní predmetu náboženstvo a predmetu náboženská výchova vykonávajú osoby poverené príslušnou vrchnosťou registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti. Riaditelia škôl im umožnia túto činnosť vykonávať.

(11) Po dohode s riaditeľmi škôl môže príslušná vrchnosť registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti organizovať v priestoroch škôl iné mimovyučovacie aktivity doplnujúce náboženskú výchovu.

<p style="text-align: center;"><b>Článok III</b></p> <p>1. Katolícke náboženstvo vyučujú učitelia s odbornou a pedagogickou spôsobilosťou podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, ktorí majú aj cirkevné poverenie, čiže kánonickú misiu, vydanú príslušnou cirkevnou vrchnosťou. Odvolanie cirkevného poverenia nesie so sebou stratu práva vyučovať katolícke náboženstvo</p> <p>2. Ďalšie odborné a metodické vzdelávanie učiteľov katolíckeho náboženstva, usmerňovanie vyučovania katolíckeho náboženstva a poskytovanie metodicko-didaktickej služby zabezpečuje Katolícke pedagogické a katechetické centrum a Diecézne katechetické úrady ako samostatné právne subjekty Katolíckej cirkvi.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Článok 3</b></p> <p>(1) Predmety náboženstvo a náboženská výchova vyučujú učitelia s odbornou a pedagogickou spôsobilosťou podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, ktorí majú aj cirkevné poverenie, čiže kánonickú misiu vydanú príslušnou vrchnosťou registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.</p> <p>(2) Ďalšie odborné a metodické vzdelávanie učiteľov náboženstva a náboženskej výchovy, usmerňovanie vyučovania náboženstva a náboženskej výchovy a poskytovanie metodicko-didaktickej služby zabezpečujú určené orgány registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.</p>
<p style="text-align: center;"><b>Článok IV</b></p> <p>1. Katolícka univerzita v Ružomberku je verejná vysoká škola zriadená podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a podľa noriem kánonického práva. Má rovnaké postavenie ako ostatné verejné vysoké školy v Slovenskej republike.</p> <p>2. Zmluvné strany budú podporovať vzájomnú spoluprácu katolíckej univerzity a ostatných vysokých škôl vo vzdelávacej a vedeckej oblasti, ktorá sa uskutočňuje najmä formou:</p> <p>a) výmeny vysokoškolských učiteľov, vedcov, výskumných pracovníkov, expertov, stážistov a študentov,</p> <p>b) organizovania kolokvií, seminárov a vedeckých konferencií,</p> <p>c) spoločnej účasti na odborných projektoch,</p> <p>d) výmeny vedeckej dokumentácie a informácií, vedeckých časopisov a publikácií a iných študijných zdrojov a pomôcok.</p> <p>3. Zmluvné strany podporujú vysokoškolské vzdelávanie, vedecké bádanie a výchovu na katolíckych bohosloveckých fakultách, teologických inštitútoch a v kňazských seminároch, riadených normami kánonického práva.</p> <p>4. Učitelia katolíckych teologických disciplín na vysokých školách musia mať kánonickú misiu ako osobitné poverenie od príslušnej vrchnosti Katolíckej cirkvi.</p> <p>5. Slovenská republika zabezpečuje finančné prostriedky pre katolícke bohoslovecké fakulty a pre kňazské semináre.</p> <p>6. Slovenská republika uznáva v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky doklady o vzdelaní a akademické stupne udelené cirkevnými univerzitami a fakultami v odbore katolícka teológia a v ostatných cirkevných odboroch.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Článok 4</b></p> <p>(1) Zmluvné strany podporujú vysokoškolské vzdelávanie, vedecké bádanie a výchovu na bohosloveckých fakultách, teologických inštitútoch a v rôznych formách teologického vzdelávania podľa potrieb registrovaných cirkví alebo náboženských spoločností.</p> <p>(2) Učitelia teologických disciplín na vysokých školách musia mať kánonickú misiu ako osobitné poverenie od príslušnej vrchnosti registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.</p> <p>(3) Slovenská republika zabezpečuje finančné prostriedky pre bohoslovecké fakulty a prispieva na teologické inštitúty podľa dohody.</p> <p>(4) Registrované cirkvi a náboženské spoločnosti majú právo navrhnúť zriadenie teologických fakúlt pri univerzitách v súlade s podmienkami ustanovenými právnym poriadkom Slovenskej republiky.</p>
<p style="text-align: center;"><b>Článok V</b></p> <p>1. Vysokoškolské pastoračné centrá uskutočňujú pastoračnú, duchovnú a vzdelávaciu činnosť členov akademickej obce na vysokých školách.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Článok 5</b></p> <p>(1) Vysokoškolské pastoračné centrá uskutočňujú pastoračnú, duchovnú a vzdelávaciu činnosť členov akademickej obce na vysokých školách.</p>

<p>2. Vysokoškolské pastoračné centrum je zariadenie Katolíckej cirkvi. Môže pôsobiť na akademickej pôde na základe dohody medzi príslušnou vrchnosťou Katolíckej cirkvi a príslušnou vysokou školou.</p> <p>3. Duchovnú službu vo vysokoškolskom pastoračnom centre vykonáva rektor vysokoškolského pastoračného centra a jeho spolupracovníci na základe poverenia príslušnou vrchnosťou Katolíckej cirkvi.</p> <p>4. Slovenská republika nebude vytvárať prekážky pre vznik a činnosť vysokoškolských pastoračných centier.</p>	<p>(2) Vysokoškolské pastoračné centrum je účelové zariadenie jednej alebo viacerých registrovaných cirkví a náboženských spoločností. Môže pôsobiť na jej akademickej pôde na základe dohody medzi príslušnou vrchnosťou registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti a príslušnou vysokou školou.</p> <p>(3) Duchovnú službu vo vysokoškolskom pastoračnom centre vykonáva duchovný a jeho spolupracovníci na základe poverenia príslušnej registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.</p> <p>(4) Slovenská republika nebude vytvárať prekážky pre vznik a činnosť vysokoškolských pastoračných centier.</p>
<p style="text-align: center;"><b>Článok VI</b></p> <p>1. Sporné otázky týkajúce sa výkladu alebo vykonávania tejto zmluvy budú zmluvné strany riešiť diplomatickou cestou</p> <p>2. Táto zmluva podlieha ratifikácii a nadobudne platnosť dňom výmeny ratifikačných listín.</p> <p>3. Táto zmluva sa môže meniť a dopĺňať na základe vzájomnej dohody zmluvných strán. Zmeny a doplnky sa musia vykonať písomnou formou.</p>	<p style="text-align: center;"><b>Článok 6</b></p> <p>(1) Sporné otázky a zmeny možno riešiť na základe vzájomnej dohody zmluvných strán.</p> <p>(2) Zmeny a doplnky sa musia vykonať písomnou formou.</p> <p>(3) Dohoda je otvorená na prístupenie aj pre ďalšie cirkvi a náboženské spoločnosti registrované v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky. O ich prístupení rozhodnú na základe písomnej žiadosti registrované cirkvi a náboženské spoločnosti zúčastnené na tejto dohode, ktorých štatutárni zástupcovia podpísali túto dohodu. S prístupením musia súhlasiť všetky zmluvné strany.</p>
<p>Dané v Bratislave 13. mája 2004 v dvoch pôvodných vyhotoveniach, každé v slovenskom a talianskom jazyku, pričom obidve znenia majú rovnakú platnosť.</p>	<p>Dané v Bratislave 13. mája 2004 v šiestnástich vyhotoveniach.</p>
<p style="text-align: center;"><b>Za Svätú stolicu:</b> <i>Mons. Henryk Józef Nowacki</i> <i>apoštolský nuncius</i></p> <p style="text-align: center;"><b>Za Slovenskú republiku:</b> <i>Rudolf Schuster</i> prezident</p>	<p style="text-align: center;"><b>Za Slovenskú republiku:</b> <i>Rudolf Schuster</i> prezident Slovenskej republiky <i>Pavol Hrušovský</i> predseda Národnej rady Slovenskej republiky <i>Mikuláš Dzurinda</i> predseda vlády Slovenskej republiky</p> <p><b>Za registrované cirkvi a náboženské spoločnosti:</b></p> <p style="text-align: center;"><b>Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku,</b> štatutárni zástupcovia <i>Július Filo</i> generálny biskup <i>Ján Holčík</i> generálny dozorca</p> <p style="text-align: center;"><b>Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku,</b> štatutárni zástupcovia <i>Géza Erdélyi</i> biskup <i>Ladislav Koncsol</i> generálny kurátor</p>

**Pravoslávna cirkev na Slovensku,**  
štatutárny zástupca  
*Nľadyka Nikolaj*  
arcibiskup prešovský a metropolita českých krajín  
a Slovenska

**Evanjelická cirkev metodistická, Slovenská  
oblasť,**  
štatutárny zástupca  
*Pavel Procházka*  
predseda Rady Slovenskej oblasti

**Bratská jednota baptistov v Slovenskej republike,**  
štatutárny zástupca  
*Tomáš Kriška*  
predseda

**Cirkev bratská v Slovenskej republike,**  
štatutárni zástupcovia  
*Miroslav Oravec*  
predseda  
*Ondrej Kerekréty*  
tajomník

**Cirkev adventistov siedmeho dňa, Slovenské  
združenie,**  
štatutárny zástupca  
*Stanislav Bielik*  
tajomník

**Apoštolská cirkev na Slovensku,**  
štatutárny zástupca  
*Ján Lacho*  
biskup

**Ústredný zväz Židovských náboženských obcí v  
Slovenskej republike,**  
štatutárny zástupca  
*František Alexander*  
výkonný predseda

**Starokatolícka cirkev na Slovensku,**  
štatutárny zástupca  
*Augustín Bačinský*  
biskup

**Cirkev československá husitská na Slovensku,**  
štatutárni zástupcovia  
*Jan Hradil*  
biskup, predseda Diecéznej rady  
*Miroslav Vítáček*  
podpredseda Diecéznej rady

*Po ratifikácii smlouvy mezi Apoštolským stolcem a Slovenskou republikou byly dne 9. července 2004 v Bratislavě vzájemně předány a převzaty ratifikační listiny; od tohoto dne smlouva začala platit podle ustanovení článku VI odst. 2 téže smlouvy.*